

Лист незнайомої (скорочено)

Стефан Цвейг

Відомий письменник Р. після триденної поїздки в гори повертається до Відня і, глянувши на число в газеті, згадує, що в цей день йому виповнюється сорок один рік. Переглянувши пошту, що нагромадилася, він відкладає убік товсте лист, написаний незнайомим почерком. Трохи згодом, затишно влаштувавшись в кріслі і закупивши сигару, він роздруковує лист. Ні на ньому, ні на конверті немає імені і адреси відправника. Лист починається словами "Тобі, ніколи не знав мене", і незрозуміло, що це – звернення або заголовок. Заінтригований, Р. занурюється в читання.

Незнайомка пише про те, як вона вперше побачила Р. Їй було тринадцять років, коли Р. оселився в їхньому будинку. Дочка бідної вдови, дівчинка з захопленням стежила за ним, він здавався їй втіленням далекої, прекрасної життя, недоступною їй. Вона годинами сиділа в передпокої, щоб побачити його у вічко, цілувала ручку дверей, до якої він торкався. Одного разу їй навіть вдалося побувати у нього в квартирі: за відсутності господаря старий слуга вибивав килими, і дівчинка допомогла йому витягти їх назад. Але через три роки дівчинці довелося виїхати: мати її вдруге вийшла заміж, і заможний вітчим відвіз її разом з дівчинкою в Інсбрук. Перед від'їздом дівчинка набралася хоробрості й подзвонила у двері свого кумира. Але на її дзвінок ніхто не вийшов: очевидно, Р. не було вдома. Вона дочекалася його повернення, готова кинути йому в ноги, але, на жаль, він повернувся додому не один: з ним була жінка.

В Інсбруку дівчинка прожила два роки: від шістнадцяти до вісімнадцяти років. Ні забезпечене життя, ні турботи батьків, ні увагу шанувальників не відвернули її від думок про улюблений, і вона при першій нагоді, відкинувши допомогу рідних, поїхала до Відня і поступила в магазин готового одягу.

Щовечора вона йшла після роботи до будинку Р. та годинами стояла під його вікнами. Коли вона одного разу зіткнулася з ним на вулиці, він не впізнав у ній колишню сусідку. Він ніколи не впізнавав її. Через два дні він знову зустрів її і запросив по вечеряти разом. Після ресторану він запросив дівчину до себе, і вони провели разом ніч. На прощання він подарував їй білі троянди. Потім він ще двічі запрошував дівчину до себе. Це були найщасливіші миті її життя. Але ось Р. знадобилося виїхати. Він знову подарував їй троянди і обіцяв після повернення одразу сповістити дівчину, але вона так і не дочекалася від нього жодного рядка.

У неї народилася дитина, їх спільна дитина. Вона пішла з роботи, бідувала, але не хотіла просити допомоги ні у рідних, ні в нього: вона не хотіла пов'язувати його, не хотіла викликати в ньому недовіру, не хотіла, щоб він допомагав їй тільки з жалю чи з сорому. Незнайомка всю себе віддала дитині, а Р. нагадувала про себе лише раз на рік: в день його народження вона посилала йому букет білих троянд – точно такий, який він подарував їй після першої ночі їхнього кохання. Вона так і не знає, чи зрозумів він, хто і чому посилає йому ці квіти, чи згадав ночі, проведені з нею. Щоб дитина ні в чому не

потребував, незнайомка стала утриманкою, вона була дуже хороша собою, мала багато шанувальників. Бувало, що коханці прив'язувалися до неї і хотіли одружитися, але вона в глибині душі все ще сподівалася, що Р. коли-небудь покличе її. і боялася втратити можливість відгукнутися на його заклик.

Одного разу в ресторані, де незнайомка була з друзями, Р. побачив її і, не дізнавшись, прийняв за кокотку. Він покликав її до себе, і вона пішла за ним прямо з середини вечора, не думаючи про те, що ображає людину, з якою прийшла, ні з ким не попрощавшись, навіть не взявши з вішалки манто, бо номерок був у її друга. Вони знову провели разом ніч. А вранці Р. розповів, що збирається в подорож до Африки. Вона боязко зауважила: "Як шкода!" Він сказав, що з подорожей завжди повертаються. "Повертаються, але встигнувши забути", - заперечила вона.